

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

IV. De vita Nepotiani. Præcepta sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

mus, inde transmissi ad Sabinum Mesopotamiæ
Ducem, camelorum pretium accepimus. Et quia
jam Abbas ille meus dormierat in Domino, ad
hæc delatus loca me monachis reddo: hanc trado
virginibus, diligens eam ut sororem, non tamen
ei me credens ut forori.

Hæc mihi senex Malchus adolescentulo retu-
lit. Hæc ego vobis narraui senex, & castis histo-
riam castitatis expono, Virgines * virginitatem * castita-
custodire exhortor. Vos narrate posteris, ut sciant tem.
inter gladios, & inter deserta & bestias pudici-
tiam nunquam esse captivam, & hominem Chri-
sto deditum posse mori, non posse superari.

*IV. Hieronymus de vita Nepotiani Presbyteri, seu
illius Epitaphium, scriptum ad Heliodorum
eiusdem avunculum & Episcopum.*

Præcepta sunt Rhetorum, ut majores ejus, qui
laudandus est, & eorum gesta alius repetan-
tur, sicque ad ipsum per gradus sermo perveniat:
quo videlicet avitis paternisque virtutibus illu-
strior fiat, & aut non degenerasse à bonis, aut me-
diocres ipse ornasse videatur. Ego carnis bona, *Non est*
quæ semper & ipse contempsit, in animæ laudi- *laudatus*
bus non requiram. Nec me jactabo de genere, id *quis à do-*
ni, de alienis bonis: cum Abraham & Isaac sancti *nis carnis*
viri Ismaëlem & Esau peccatores genuerint, & è *& alio-*
regione, septe in catalogo justorum Apostoli vo- *nis.*
ce numeratus, de meretrice sit natus. Anima, in *Heb. 11.*
quit, quæ peccaverit, ipsa morietur. Ergo quæ *Judic. 17.*
non peccaverit, ipsa vivet. Nec virtutes, nec *Ezec. 18.*
vitia parentum liberis imputantur. Ab eo tem-
pore

Act. 9.

Gen. 49.

pore censemur, ex quo in Christo renascimur. Paulus persecutor Ecclesie, & mane lupus, ad vespeream dividit escam, Ananiam ovi submittere caput. Igitur & Nepotianus noster, quasi infantulus vagiens, & rudis puer, subito nobis, quasi de Jordane nascatur. Alius fortitan scriberet, quod ob salutem illius Orientem remumque dimiseris, & me clarissimum totius tuum, redeundi spe lactaveris, ut primum, si fieri posset, sororem cum parvulo videam: deinde consilium illa respiceret, saltem nepotem dulcissimum conservares. Hic est enim ille de quo tu

Nepotianus gen-; frat cili- cium li- cet nobi- lis miles.

quondam vaticinatus sum: Licet parvulus ex te lo pendeat nepos. Referret, inquam, alius, quod Palatii militia sub chlamyde & candenti lineo capus ejus cilicio tritum sit, quod stans ante seculi potestates, lurida jejunijs ora portaverit, quod adhuc sub alterius indumentis, alteri militaverit, & ad hoc habuerit cingulum, ut viduis, pupillis, orphanis, oppressis, miserisque subveniret. Magna non placent dilationes istae imperfectae servitutis

Act. 10.

Dei. Et centurionem Cornelium, ut lego, justum statim audio baptizatum. Veruntamen velut in cunabula quadam nascentis fidei comprobemur, ut qui sub alienis signis devotus miles fuit, conmandus lauro sit, postquam suo Regi ceperit militare. Baltheoposito, habituque mutato, quicquid castrensis peculij fuit, in pauperes erogavit. Legerat enim: Qui vult perfectus esse, vendat omnia quae habet, & det pauperibus, & sequatur me. Et iterum: Non potestis duobus dominis servire, Deo & mammonae. EXCEPTA vili tunica & operimento pari, quo tectus tantum corpore frigitur

Matt. 19.

Matt. 6.

Nepotianus bona

dispensat

in pauperes,

et se

et se

Et centurionem Cornelium, ut lego, justum statim audio baptizatum. Veruntamen velut in cunabula quadam nascentis fidei comprobemur, ut qui sub alienis signis devotus miles fuit, conmandus lauro sit, postquam suo Regi ceperit militare. Baltheoposito, habituque mutato, quicquid castrensis peculij fuit, in pauperes erogavit. Legerat enim: Qui vult perfectus esse, vendat omnia quae habet, & det pauperibus, & sequatur me. Et iterum: Non potestis duobus dominis servire, Deo & mammonae. EXCEPTA vili tunica & operimento pari, quo tectus tantum corpore frigitur

gus excluderet, nihil sibi amplius reservavit. *pauperem*
 Cultus ipse provinciæ morem sequens, nec mun- *facit.*
 ditijs, nec sordibus notabilis erat. Cumque arde- *Cultus*
 ret quotidie aut ad Ægypti monasteria pergere, *externus,*
 aut Mesopotamiæ invifere choros, vel certè in-
 sularum Dalmatiæ, quæ Altino tantum freto di-
 stant, solitudines occupare, avunculum pontifi-
 cem deferere non audebat, tot in illo cernens ex-
 empla virtutum, domique habens unde disceret, *Heliodo-*
 in uno atque eodem & imitabatur monacham, *rum in-*
 & Episcopum venerabatur. Non (ut plerisque *telligit.*
 accidere solet) assiduitas familiaritatem, familia-
 ritas contemptum illius fecerat: sed ita eum co-
 lebat, quasi parentem: ita admirabatur, quasi *Nepotia-*
 quotidie novum cerneret. Quid multa? Fic- *nus or-*
 clericus, & per solitos gradus presbyter ordina- *dinibus*
 tur. Jesu bone, qui gemitus? qui ejulatus? quæ ci- *sacris in-*
 interdicio? quæ fuga oculorum omnium? *stantur.*
 Tum primum & solum avunculo iratus est. Que-
 rebatur se ferre non posse, & juvenilem ætatem
 incongruam sacerdotio cavabatur. Sed quanto *Recusat*
 magis repugnabat, tanto magis in se studia o- *dignitatè*
 mnium concitabat, & merebatur negando quod *Ecclesia-*
 esse nolebat, eoque dignior erat, quò se clamabat *sticam.*
 indignum. Vidimus Timotheum nostri tempo- *1. Tim. 4.*
 ris, & canos in sapientia, electumque à Moysi *Sap. 4.*
 presbyterum, quem ipse sciret esse presbyte- *Num. vi.*
 rum. Igitur clericatum, non honorem intelli-
 gens, sed onus, primam curam habuit, ut *Nepotia-*
 humilitate superaret invidiam: deinde, ut *ni virtu-*
 nullam obscæni in se rumoris fabulam da- *tes & of-*
 ret: ut qui mordebantur ad ætatem ejus, *ficta.*
 sperent ad continentiam. subvenire pau-
 pe-

Rom. 12.

peribus, visitare languentes, provocare hospitios, lenire blanditijs, gaudere cum gaudentibus, inter-
cum flentibus. Cæcorum baculus, esurientium
cibus, spes miserorum, solamen lugentium.
Ita in singulis virtutibus eminebat, quali cetera
non haberet. Inter Presbyteros & coequalis
mus in opere, extremus in ordine. Quicquid
ni fecerat, ad avunculum referebat. Si quid forte
aliter evenerat, quàm putarat, illum nescire,
errasse dicebat. In publico venerabatur Epitimo-
pum, domi patrem noverat: gravitatem morum
hilaritate frontis temperabat. Gaudium in risu
non cachinnum intelligeres. Virgines & viduas
Christi honorare ut matres, hortari ut toro
cum omni castitate. Iam verò postquam domum
se contulerat, & relicto foris clerico, duritia
traderet monachorum, creber in orationibus,
gilans in precando, lacrymas Deo, non hominibus
offerebat: jejunia in aurigæ modum pro
tudine & viribus corporis attemperabat. Membra
avunculi intererat, & sic apposita quæque libere
ut & superstitionem fugeret, & continentiam
servaret. Sermo ejus per omne convivium
scripturis aliquid proponere, libenter audire, re-
spondere verecundè, recta suscipere, prava
acriter confutare, disputantem contra se magis
docere, quàm vincere. Et ingenuo pudore,
ornabat aetatem, quid cujus esset, simpliciter
fiteri. Atque in hunc modum, eruditionis
riam declinando, eruditissimus habebatur. Illud
(ajebat) Tertulliani, istud Cypriani, hoc Lactan-
tij, illud Hilarij est. Sic Minutius Felix, ita
Corinus, in hunc modum est locutus Arnobius.

*Qualis
erga Epi-
scopum.*

*Qualis
erga mi-
lieres.*

*Ex cleri-
co factus
mona-
chus.*

*Qualis
in mensa.*

*Studium
in do-
ctrina.*

quoque, quia pro sodalitate avunculi dilige-
 re, interdum proferebat in medium: lectione que
 studium, & meditatione diuturna pectus suam
 bibliothecam fecerat Christi. Quoties ille trans-
 missis epistolis deprecatus est, ut aliquid ad se
 scriberem? Quoties nocturnum de Evangelio
 precatorem, & interpellatricem duri iudicis mihi
 exhibuit? Cumque ego silentio magis,
 quam literis denegarem, & pudore reticentis,
 pudorem suffunderem postulantis, avunculum
 mihi opposuit precatorem, qui & liberius pro alio
 peteret, & pro reverentia sacerdotij facilius im-
 petrarer. Feci ergo quod voluit, & brevi libello,
 amicitias nostras aeternae memoriae consecravi.
 Quo suscepto, Cræsi opes, & Darij divitias se vi-
 disse jactabat. Illum oculis, illum manibus, illum
 ore, illum ore tenebat. Cumque instratu fre-
 quenter evolveret, sæpè super pectus soporati,
 ducis pagina decidebat. Si verò peregrinorum,
 quorum quispiam venerat, latabatur nostro
 super se testimonio. Et quicquid minus in opu-
 lentia moderatâ, & pronuntia-
 tionis varietate pensabat, ut in recitando illo
 se vel placere quotidie, vel displicere videre-
 tur. Unde hic sermo, nisi ex amore Dei? Unde
 legis Christi indefessa meditatio, nisi ex deside-
 rio ejus, qui legem dedit? Alij nummum addant
 summo, & maius supium suffocantes, matronarum
 opes venentur obsequijs: sint ditiores monachi,
 quam fuerant seculares: possideant opes sub
 Christo paupere, quas sub locuplete diabolo non
 habuerant, & suspirer eos Ecclesia divites, quos
 tenuit mundus autem mendicos. Nepotianus no-
 ster

Luc. 11.

Luc. 18.

Intelligo

scriptum

quod scri-

ptum est

fol. 1. 5

ster aurum calcans, schedulas confectatur : sicut sui in carne contemptor eff , & pauper incedit ornator, ita totum animæ investigatum. Ad comparationem quidem superiorum modica sunt, quæ dicturi sumus : sed & in partem idem animus ostenditur. Ut enim creatorem in cælo tantum miramur, & terra, sole, occæ elephantis, camelis, equis, bubus, pardis, ursis, leonibus ; sed & in minutis quoque animalibus, musca, culice, muscis, vermiculis, & istiusmodi genere, quorum magis scimus corpora, quam nomina, eandemque in cunctis veneramur sollicitudinem : Ita mens Christo dedita, æquè & in majoribus, & in minoribus intenta est, sciens etiam per

Matt. 12. otioso verbo reddendam esse rationem. Erat enim sollicitus, si niteret altare, si parietes absque fundamento, si pavimenta terfa, si janitor creber in portis, si vasa luculenta, & in omnes ceremonias punctuosa disposita non minus, non majus negligebat officium. Ubi cunq; eum quæres, in Ecclesia invenies. Nobilem virum Q. Fabium miratur antiquitas, qui etiam Romanæ scriptor historiae sed magis ex pictura, quam ex literis nomen invenit. Et Beselehel nostrum plenum sapientie spiritu Dei scriptura testatur. Hiram quoque filium mulieris Tyriæ, quod alter tabernaculi, alter templi supellectilem fabricati sint. Quomodo enim læta fegetes & uberes agri interdum cultu aristisq; luxuriant, ita præclara ingenia, & mentes plena virtutibus in variarum artium redundant elegantiam. Unde & apud Græcos philosophus ille laudatur, qui omne quo uteretur, usq; ad palmam

Matt. 12.

Qualis

in orna-

tu templi

& care-

monijs.

** lucu-*

lencia.

Affiduus

in templo

Neporia-

nus.

Exod. 31.

2. Par. 2.

Exod. 36.

3. Reg. 7.

& anulum, manu suâ factum gloriatus est.
 hoc idem possumus & de isto dicere, qui basilicas
 ecclesiarum, & martyrum conciliabula, diversis flo-
 ribus, & arborum comis, vitiumque pampinis ad-
 ornavit: ut quicquid placebat in Ecclesia, tam
 in dispositione quam visu, presbyteri laborem & stu-
 dium testaretur. Macte virtute, cujus talia prin-
 cipia, qualis finis erit? O miserabilis humana con-
 ditio, & sine Christo vanum omne quod vivimus.
 Quid te subtrahis? quid tergiversaris oratio?
 Quasi enim mortem illius differre possimus, &
 vitam facere longiorem, sic timemus ad ultimum
 pervenire. Omnis caro scœnum, & omnis gloria
 quasi flos fœni. Ubi nunc decora illa facies?
 Ubi totius corporis dignitas? quo veluti pulehro
 indumento pulchritudo animæ vestiebatur. Mar-
 cescebat, pro dolor, flante austro lilium, & purpu-
 ra viola in pallorem sensim migrabat. Cumque
 venaribus astuaret, & venarum fontes hauriret ca-
 pax, lassè anhelitu tristem avunculum consolaba-
 tur. Lætus erat vultus, & universis circa plorantibus
 solus ipse ridebat. Projicere pallium, ma-
 nus extendere, videre quod alij non videbant, &
 quasi in occursum se erigens, salutare venientes.
 Intellegentes illum non emori, sed emigrare, & mu-
 tare amicos, non relinquere. Volvuntur per ora
 lacrymarum, & obfirmato animo non queo dolo-
 rem dissimulare, quem patior. Quis crederet
 in tali illi tempore nostræ necessitudinis re-
 cordari, & luctante animâ studiorum scire
 precedinem? Apprehensâ avunculi manu:
 Hinc, inquit, tunicam, quâ utebar in mi-
 serio Christi, mitte dilectissimo mihi, dat me-
 ata-

*De morte
 Nepotiani.
 Epist. 30.*

*Comme-
 dat me-
 ata-*

riēs Hieronimum avūculo, atate patri fratri collegio : & quicquid à te potest fieri, poti debebatur affectus, in illum transfer, mecum pariter diligebas. Atque in talia defectit, avūculum manu, me recordans, sic conrectans.

V. Hieronymus de vita Nebridij, qui filius Salu una nobilissima matris Salviana, hanc viduam & matrem scribitur.

Matt. 11.

Vereor, ne officium putetur ambitio : & illius exemplo facimus, qui ait : Discite a me, quia mitis sum & humilis corde, gloria appetitione dicamur : & non viduam angustia constitutam : sed aulæ nos in generali : & sub occasione sermonis, amicitias

Exod. 23.

scierit esse præceptum : Personam pauperem accipias in iudicio : ne sub prætextu misericordix, quod injustum est, iudicemus. Unusquisque enim non hominum, sed rerum pondere iudicandus est. Nec diviti obsunt opes, si eis bene

Gen. 13.

braham Patriarcha, & quotidiana exempla peditant : quorum alter in summis divitijs, alij quotidie in sceleribus deprent, si, pœnas legibus solvunt. Alloquimur igitur vitam pauperem, ita ut nesciat ipsa quæ possidet. Neque enim marsupium ejus discutimus, anima puritatem. Loquimur ad eam, cupisciam ignoramus, & virtutes novimus quas